

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 25 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΟΜΑΔΑ Α'

A.1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τα ονόματα των φιλοσόφων της **Στήλης Α**. Δίπλα στο κάθε όνομα να γράψετε το γράμμα της **Στήλης Β**, που αντιστοιχεί στην άποψη του συγκεκριμένου φιλοσόφου. (Δύο απόψεις της **Στήλης Β** περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Αντισθένης	α. Το πράγμα καθαυτό παραμένει <i>μονίμως άγνωστο</i> σε μας.
2. Αριστοτέλης	β. Το πάθος γενικά είναι μια <i>άλογη και αφύσικη κίνηση της ψυχής, μια ορμή πλεονάζουσα.</i>
3. Στωικοί	γ. «Θα προτιμούσα να καταληφθώ από μανία παρά να παραδοθώ στην ηδονή».
4. Καντ	δ. Δίκαιο και σωστό είναι το <i>συμφέρον του ισχυρότερου.</i>
	ε. Η ιστορία ασχολείται με το <i>ατομικό</i> και το <i>μερικό</i> , ενώ η ποίηση αποσκοπεί στην παρουσίαση του <i>καθολικού.</i>
	στ. Η σχέση που υφίσταται μεταξύ δύο γεγονότων που συνδέονται αιτιοκρατικά δεν είναι <i>τίποτε παραπάνω από μια σχέση χρονικής διαδοχής.</i>

Μονάδες 8

A.2 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α) «άτομα»
- β) «απεικάσματα»
- γ) «επιθυμητικό».

Μονάδες 12

A.3 Ποια είναι η αρχή του κόσμου κατά το Θαλή (Μονάδες 5) και πώς η άποψή του αντιμετωπίστηκε στη σύγχρονη εποχή; (Μονάδες 10)

Μονάδες 15

A.4 Ποια είναι κατά τον Ντεκάρτ η θεμελιώδης ιδιότητα που χαρακτηρίζει το σώμα του ανθρώπου και κάθε υλικό αντικείμενο; (Μονάδες 7) Να δώσετε σχετικό παράδειγμα. (Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β'

B.1 Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας, να αναπτύξετε τη θεωρία που διατυπώνει εδώ ο Αναξίμανδρος και να αναφέρετε την ανάλογη θεωρία που διατυπώθηκε στη νεότερη εποχή.

- α) «Ο Αναξίμανδρος είπε ότι τα πρώτα ζώα γεννήθηκαν στο υγρό στοιχείο, τυλιγμένα μέσα σε αγκαθωτούς φλοιούς, και ότι με την πάροδο του χρόνου έβγαιναν στο στεγνότερο μέρος της γης και, όταν έσκαζε ο φλοιός τους, ζούσαν για ένα σύντομο χρονικό διάστημα ένα διαφορετικό είδος ζωής».
- β) «Τα ζώα δημιουργήθηκαν από το υγρό στοιχείο, που το εξάτμισε ο ήλιος. Όσο για τον άνθρωπο, αρχικά ήταν παρόμοιος με ένα άλλο πλάσμα, και συγκεκριμένα με ψάρι».

(Αναξίμανδρος, μαρτυρίες A30+A11 Diels-Kranz, από: G. S. Kirk-J. E. Raven-M. Schofield, *Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1990², σ. 150).

Μονάδες 25

B.2 Μελετώντας τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας, να προσδιορίσετε τη μέθοδο προσέγγισης της αλήθειας που ακολουθούσε ο Σωκράτης, τα στάδια της μεθόδου του και τη διαδικασία απόκτησης της γνώσης.

α) «Ο Σωκράτης είναι ένας ολωσδιόλου πρωτότυπος δάσκαλος. Δεν έχει καταρτισμένη διδαχή, όπως οι άλλοι. Δεν διδάσκει τίποτε άλλο παρά το πώς κανείς μαθαίνει από τον ίδιο τον εαυτό του. Ανοίγει και θεμελιώνει το δρόμο της ψυχής, γιατί εκεί μέσα θα βρει κανείς ό,τι ζητάει».

(Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλος, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα, σ. 50).

β) **ΣΩΚΡΑΤΗΣ:** «...Και είναι φανερό ότι αυτοί που με συναναστρέφονται ποτέ ως τώρα δεν έμαθαν τίποτα από μένα, αλλά οι ίδιοι από μόνοι τους βρήκαν και γέννησαν πολλά και καλά. Όμως για την εκμαίευση (της γνώσης) αίτιος είναι ο θεός και εγώ».

(Πλάτωνος *Θεαίτητος* 150d).

Μονάδες 25

ΟΛΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10:30' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ